

Adroddiad i:	Y Pwyllgor Archwilio Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	28 Chwefror 2013
Aelod Arweiniol / Swyddog:	Aelod Arweiniol dros Fannau Cyhoeddus
Cyd Awduron yr Adroddiad:	Pennaeth Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd a Phennaeth Tai a Datblygu Cymunedol
Teitl:	Diweddariad ar ddyrannu Symiau Cymudol Adran 106 ar gyfer darparu mannau agored a chynnal a chynnydd ar yr Ardoll Seilwaith Cymunedol

1. Ynghylch beth mae'r adroddiad?

1.1 Mae'r adroddiad yn egluro'r cefndir i gyfrifoldebau cynllunio ac yn amlinellu'r trefniadau presennol yn Sir Ddinbych ynghylch yr angen am gytundebau Adran 106 ac am reoli dyrannu symiau cymudol a dderbyniwyd i ddarparu a chynnal mannau agored. Mae'r adroddiad hefyd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf ar y cynnydd ar yr Ardoll Seilwaith Cymunedol.

2 Beth yw'r rheswm dros wneud yr adroddiad hwn?

2.1 Diben yr adroddiad yw amlinellu'r ddeddfwriaeth a'r canllawiau presennol o ran cyfrifoldebau cynllunio, a hefyd yr ymarfer presennol yn Sir Ddinbych a chyflwyno diweddariad ar yr arian a dderbyniwyd ac a wariwyd yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Fod yr Aelodau'n ystyried yr wybodaeth ddiweddaraf ynghylch incwm a dderbyniwyd trwy Gytundebau Adran 106 ar gyfer darparu a chynnal mannau agored, y grantiau a gynigiwyd a'r taliadau a wnaed a'r wybodaeth ddiweddaraf ynghylch yr Ardoll Seilwaith Cymunedol ac, yna, gyflwyno sylwadau'n ôl y gofyn.

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Mae Cynllun Datblygu Unedol y Cyngor yn dangos y gofynion ar gyfer mannau agored ar gyfer pob datblygiad trigianol newydd o 10 anheddle neu fwy. Dechreuodd y Cynllun Symiau Cymudol Mannau Agored yn 2004 ar ôl mabwysiadu Nodyn Canllawiau Cynllunio Atodol 4 "Gofynion Mannau Agored mewn Datblygiadau Newydd", sy'n rhoi canllawiau pellach ar weithredu'r gofynion.

4.2 Gellir darparu mannau agored mewn 3 ffordd ddewisol, ddilynol:

1. Ar safle:
2. Oddi ar safle, ond yn agos at, ac o fewn cyrraedd, y datblygiad newydd
3. Trwy dalu swm cymudol er mwyn cael y ddarpariaeth y mae ei angen, neu ddarpariaeth gyfatebol, yn y gymdogaeth - fel rheol o fewn ardal y cyngor cymuned / tref.

- 4.3 Yn amlwg, darpariaeth ar safle yw'r dewis arferol a dyma'r un a ffafrir. Dylid trin talu Symiau Cymudol fel yr eithriad yn hytrach na'r arfer. Pan fydd arian yn cael ei dalu fel swm cymudol, bydd yr arian yn cael ei gadw gan y Cyngor a'i ddyrannu'n unol â'r weithdrefn a gytunwyd.

Taliadau i mewn i'r Cynllun

- 4.4 Bydd datblygwyr yn talu ar adeg a gytunir yn y broses datblygu, ar ôl llofnodi cytundeb Adran 106. Oherwydd natur y gofynion mewn perthynas â chyfrifoldebau cynllunio, mae'r cyllid yn cael ei gorlannu yn ôl ardaloedd cynghorau tref / cymuned, yn benodol ar gyfer ei wario ar brosiectau manau agored. Mae taliadau'n cael eu cyfrifo ar gyfer cyfnod cynnal a chadw o 25 mlynedd. Sail cyfrifo cyfraniadau yw fformiwla safonol yn cyfrifo'r ddeiliadaeth posibl sydd i'w weld yng Nghanllaw Cynllunio Atodol 4: Manau Agored Cyhoeddus ar gyfer Hamdden. Bydd y ffigyrau'n cael eu diweddarau'n rheolaidd i adlewyrchu chwyddiant.

Ceisiadau am arian

- 4.5 Pan fo arian yn cael ei dderbyn ar gyfer ardal cyngor tref / cymuned, hysbysir yr aelodau lleol a'r cynghorau tref / cymuned. Gellir defnyddio'r arian i ddarparu man agored newydd neu ar gyfer gwella'r ddarpariaeth bresennol, ac felly gynyddu'r defnydd ohono. Gallai gwelliannau dilys i ddarpariaeth bresennol gynnwys gwella hygyrchedd, uwchraddio adnoddau a darparu adnoddau newid, parcio neu wasanaethau eraill i gynyddu neu ymestyn y defnydd.

Symiau a Dderbyniwyd a Thaliadau a Wnaed

- 4.6 Hyd yn hyn, mae'r Cynllun Symiau Cymudol Manau Agored wedi casglu dros £1 miliwn mewn cyfraniadau gan ddatblygwyr trwy Gytundebau Adran 106 ar gyfer darparu a chynnal manau agored yn Sir Ddinbych. Hyd yma, mae dros £600,000 wedi naill ai ei ddyrannu neu'i wario ar gyfer darparu manau agored newydd a gwella manau agored presennol.

Taliadau Oddi ar Safle a Chynigion Grant

- 4.7 Mae Atodiad 1 yn dangos diweddariad o'r cynigion grant a'r taliadau sydd wedi'u gwneud o'r cynllun symiau cymudol manau agored o'r ddarpariaeth oddi ar safle a'r gronfa gynnal hyd yn hyn. Mae'r holl gynigion grant a wnaed ar gyfer gwaith yn ardal cyngor tref / cymuned ble cafodd yr arian ei gynhyrchu'n wreiddiol.

Gweithredu'r Cynllun

- 4.8 Mae'r cynllun yn cynhyrchu arian trwy ganiatáu caniatâd cynllunio, ac felly mae'n rhaid i Wasanaeth Cynllunio'r Cyngor sicrhau fod yr arian yn cael ei ddefnyddio'n briodol. Er enghraifft, sicrhau fod cynlluniau'n cydymffurfio â'r nodiadau canllaw cymeradwy a bod yr arian yn cael ei gorlannu o fewn ardal cyngor tref ./ cymuned ac yn cael ei ddefnyddio ar gyfer darparu neu wella manau agored priodol yn unig.
- 4.9 Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf rheolwyd gweinyddu dyrannu'r cyllid a dderbyniwyd gan y Swyddog Grantiau Cymunedol a Chynllun Datblygu Gwledig yn y Gwasanaeth Tai a Datblygu Cymunedol. Bydd y Gwasanaeth

Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd yn dal i reoli casglu a derbyn symiau cymudol.

Cynllun Datblygu Lleol Sir Ddinbych

- 4.10 Mae'r Cynllun Datblygu Lleol yn gosod allan ofynion y Cyngor yn y dyfodol am gyfraniadau tuag at ddarparu seilwaith a'r drefn o flaenoriaeth a fyddai'n cael ei ddefnyddio, fel a ganlyn:
- Tai Fforddiadwy
 - Hamdden a mannau agored
 - Adnoddau cludiant cynaliadwy
 - Adfywio
 - Mesurau eraill yn unol â blaenoriaethau presennol y Cyngor
 - Materion eraill a nodir yn y Cynllun Datblygu Lleol neu gan y gymuned leol.
- 4.11 Mae'r Cynllun Datblygu Lleol yn mynd drwy Archwiliad Cyhoeddus ar hyn o bryd. Ar ôl yr Archwiliad, y bwriad yw paratoi rhagor o ganllawiau manwl ar y gofynion hyn a chynnal y gwaith drwy'r Ardoll Seilwaith Cymunedol fel ffordd o ariannu'r seilwaith a fydd ei angen.

Yr Ardoll Seilwaith Cymunedol

- 4.12 Daeth y Rheoliadau Ardoll Seilwaith Cymunedol i rym yng Nghymru a Lloegr fis Ebrill 2010, cafodd newidiadau eu cymeradwyo fis Mawrth 2011 a chyhoeddwyd canllawiau pellach fis Rhagfyr 2012. Bydd hyn yn galluogi awdurdodau lleol i gyflwyno ffordd newydd o godi tâl i dalu costau seilwaith newydd neu seilwaith gwell yn codi o ddatblygiadau newydd ac i gefnogi tyfiant. Treth sefydlog fesul metr sgwâr o lawr yw'r Ardoll y bydd yn rhaid i bob datblygiad cymwys ei thalu. Bwriedir darparu seilwaith ar gyfer datblygu ardal yn hytrach nag i wneud ceisiadau cynllunio unigol yn dderbyniol o dan y rheolau cynllunio.
- 4.13 Roedd cyflwyno'r Ardoll Seilwaith Cymunedol yn ddewisol ac mae'n rhaid i awdurdodau sy'n dymuno codi Ardoll baratoi rhestr brisiau yn dangos faint fydd yn cael ei godi. Bydd yn rhaid i'r prisiau yn y rhestr gael eu seilio ar yr angen am seilwaith ac ar asesiad o hyfywdra economaidd y datblygiad. Bydd yn rhaid i'r rhestr brisiau fynd drwy broses o ymgynghori ac archwilio cyhoeddus (tebyg i'r broses ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol) a byddai'n cael ei ddefnyddio gyda'r Cynllun Datblygu Lleol. Mae seilwaith y gellid ei ariannu drwy'r Ardoll yn cynnwys: ffyrdd ac adnoddau trafniadaeth eraill, amddiffynfeydd llifogydd, ysgolion ac adnoddau addysg eraill, adnoddau meddygol, adnoddau hamdden a mannau agored. Mae tai fforddiadwy'n cael eu heithrio ar hyn o bryd. Byddai "cyfran ystyrllon" o'r arian a godir ym mhob ardal yn cael ei gyflwyno i gyngor tref neu gymuned yr ardal honno.
- 4.14 Er mai dewisol yw codi'r Ardoll, mae'r Rheoliadau'n cyfyngu'n sylweddol ar ddefnyddio Cytundebau Adran 106 ar ôl mis Ebrill 2014 yn enwedig o ran y gallu i 'gronni' cyfraniadau o wahanol ddatblygiadau i dalu am seilwaith, gan gynnwys cynlluniau mannau agored / hamdden. Bydd yn rhaid i Awdurdodau fod wedi mabwysiadu Cynllun Datblygu Lleol er mwyn gallu mabwysiadu Ardoll Seilwaith Cymunedol. Y risg yw, ar ôl mis Ebrill 2014, na fydd y Cyngor yn gallu casglu arian drwy nifer o wahanol gytundebau Adran 106 i ariannu prosiect, er enghraifft, man agored newydd. Mae'n bwysig, felly, fod gwaith yn dechrau ar yr Ardoll Seilwaith Cymunedol gynted â bo modd. Mae'n bosibl y

gallai'r Ardoll gynhyrchu llawer mwy o gyfraniadau ar gyfer seilwaith nag a gafwyd drwy gytundebau Adran 106 yn y gorffennol.

Gweithredu yn y Dyfodol

- 4.15 Ar hyn o bryd, mae saith awdurdod gogledd Cymru (Sir Ddinbych, Sir y Fflint, Gwynedd, Wrecsam, Ynys Môn ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri) yn edrych ar y cyd ar sut y gellid gweithredu'r Ardoll ledled gogledd Cymru a chafodd ymgynghorwyr eu comisiynu i ddechrau ymchwil ar sut y gellid cyflwyno rhestr brisiau'r Ardoll ar lefel gogledd Cymru. Cytunodd Grŵp Swyddogion Cynllunio Gogledd Cymru i sefydlu swydd dros dro i hwyluso'r gwaith ac mae recriwtio ar y gweill ar hyn o bryd. Bydd y swydd o dan ofal Sir Ddinbych a bydd yn cael ei hariannu gan bob un o'r saith awdurdod. Bydd canlyniadau'r gwaith yn cael eu hadrodd i'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth ac i Aelodau yn y man a bydd yn rhaid i'r Cyngor benderfynu a ddylid gweithredu'r Ardoll yn Sir Ddinbych ai peidio. Bydd yn dal rhaid cael dyletswyddau cynllunio, er rhai mwy cyfyngedig (er enghraifft, i gael man agored ar safle neu dai fforddiadwy).
- 4.16 Bydd canllawiau pellach, manwl ar ddyletswyddau cynllunio'n cael eu drafftio ar ôl Archwiliad Cyhoeddus y Cynllun Datblygu Lleol. Bydd hyn yn destun ymgynghoriad cyhoeddus a chyfranogiad aelodau cyn ei fabwysiadu fel Canllaw Cynllunio Atodol. Gallai hyn gyd-fynd â'r Ardoll Seilwaith Cymunedol pe byddai'r Cyngor yn penderfynu symud ymlaen i weithredu'r ardoll.

5. Sut y bydd y penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae Cynllun Symiau Cymudol Mannau Agored yn cyfrannu at flaenoriaeth Strydoedd Taclus a Glân drwy alluogi darparu rhagor o fannau agored a gwella'r manau agored presennol i gyfarfod ag anghenion cymunedau.

6. Beth fydd y gost a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Does yna ddim goblygiadau uniongyrchol o ran costau'n gysylltiedig â'r wybodaeth yn yr adroddiad hwn.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad Effaith Cydraddoldeb a wnaed ar y penderfyniad?

Amherthnasol ar hyn o bryd. Bydd Asesiad Effaith Cydraddoldeb yn llywio datblygu Canllaw Cynllunio Atodol ac Ardoll Seilwaith Cymunedol.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gydag Archwilio ac eraill?

Cafodd yr adroddiad hwn ei baratoi gyda chymorth y Swyddog Grantiau Cymunedol a'r Cynllun Datblygu Gwledig.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Does yna ddim goblygiadau uniongyrchol o ran costau.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae'n bwysig bod y Cynllun presennol yn cael ei fonitro'n ofalus er mwyn sicrhau bod y symiau cymudol sy'n cael eu casglu a'r grantiau sy'n cael eu talu yn perthyn i'r datblygiadau penodol o ble y daeth y taliadau. Bydd yn rhaid i'r Cyngor allu profi cysylltiad uniongyrchol rhwng y dyletswydd y gofynnwyd amdano a'r datblygiad arfaethedig. Gallai methu â gwneud hynny arwain at her drwy'r broses apelio.

- 11. Yr Hawl i Benderfynu**
Amherthnasol ar hyn o bryd.

Swyddog Cyswllt:

Rheolwr Polisi Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd

Ffôn : 01824 706912